

SREČKO KOSOVEL: PREVODI POEZIJ V MADŽARSKI JEZIK

MLADEN PAVIČIĆ^{1,2}

¹ Univerza Loránd Eötvös, Filozofska fakulteta, Budimpešta, Madžarska
pavicic.mladen@btk.elte.hu

² Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija
mladen.pavicic@ff.uni-lj.si

Po najdenem gradivu sodeč so Madžari Kosovela odkrili dokaj pozno. V času pred koncem 2. svetovne vojne v madžarski jezik ni bil preveden, njegova edina omemba pa je dolgo ostala v rokopisu. Po vojni so se mu najprej posvetili v Vojvodini, ki je pri posredovanju slovenske književnosti v madžarščino odigrala pomembno vlogo. Sledilo je obdobje plodnega sodelovanja med slovensko in madžarsko založbo, ki je med številnimi prevodi prineslo tudi izbor iz Kosovelove poezije, končalo pa se je s spremembo politične ureditve v obeh državah. V devetdesetih letih minulega stoletja je izšlo le malo prevodov slovenske književnosti v madžarski jezik, pri čemer Kosovel ni bil izjema. V novem tisočletju so se razmere začele spreminjati, največje pozornosti pa je bila Kosovelova poezija deležna ob stoletnici pesnikovega rojstva.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.3.2025.9](https://doi.org/10.18690/um.3.2025.9)

ISBN
978-961-299-058-9

Ključne besede:

Srečko Kosovel,
poezija,
madžarščina,
prevodi,
slovenščina

1 Uvod

Prispevek prinaša pregled sprejemanja Srečka Kosovela v madžarskem jeziku v literarnozgodovinskih pregledih slovenske književnosti in prevodih. Zaradi svojega nepopolnega obvladovanja madžarščine žal ne morem oceniti kakovosti prevodov ali primerjati prevodov iste pesmi. V svojem zapisu se posvečam obravnavanju Kosovela v literarnozgodovinskih pregledih slovenske književnosti, samostojnima knjižnima izdajama njegovih pesmi, antologijam, v katerih je predstavljen, zgoščenki in revialnim objavam. Upam, da bo zbrano gradivo pripomoglo k nadaljnjim poglobljenim raziskavam recepcije Kosovelovih del v madžarskem jeziku.

Prevode sem iskal s pomočjo slovenskega knjižničnega portala *Cobiss* ter s pomočjo Skupnega madžarskega državnega kataloga (Magyar Országos Közös Katalógus – mokka.hu), spletnega kataloga Državne Széchényijeve knjižnice (Országos Széchényi Könyvtár – <https://nektar2.oszk.hu/>) in spletnega kataloga Državne knjižnice za tuje jezike – <https://oik.oszk.hu/>). Slednji mi je bil v največjo pomoč.

2 Pregledi slovenske književnosti

Za začetek pogledjmo, kako je Kosovel predstavljen v pregledih slovenske književnosti, ki so dosegli v madžarskem jeziku. V prvih dveh, Krekovem (1891) in Prijateljevem (1911), ga iz razumljivih razlogov ni mogoče najti, saj se ob izidu prvega še ni rodil, ob izidu drugega pa je bil še otrok.

Žal je samo omenjen v tretjem, ki ga je napisal Avgust Pavel za svoja načrtovana predavanja na szegedski univerzi, v času 2. svetovne vojne poimenovani po Miklósu Horthyju (Pável, 1976, str. 53). Zgodovina nastanka tega pregleda slovenske književnosti je zanimiva. Spomladi leta 1941 je bil Pavel imenovan za privatnega docenta, ni pa jasno, ali je res predaval. Njegova predavanja so bila najavljena v urnikih od zimskega semestra študijskega leta 1941/42 do zimskega semestra študijskega leta 1943/44 (Tóth, 1976, str. 60–61), toda po mnenju Vilka Novaka teh predavanj zaradi vojnih razmer ni bilo (Novak, 1970, str. 305). Prepis rokopisa, ki si ga je mogoče ogledati v Pavlovi sobi sombotelske slavistike, je ob tridesetletnici njegove smrti izdala szegedska slavistika. Pri pisanju se je Pavel močno oprl na šolski učbenik Ivana Preglja in Franceta Tomšiča, v katerem je Kosovel prav tako samo omenjen (Pregelj in Tomšič, 1938, str. 151).

Večjo pozornost mu je leta 1963 posvetil vojvodinski Madžar Zoltán Csuka v pregledu književnosti jugoslovanskih narodov, in sicer v poglavju o obdobju med svetovnima vojnama. Slovenska književnost je po uvodnem delu, v katerem je najprej predstavljena prva generacija po moderni (Alojz Gradnik, Ivan Pregelj, France Bevk, Juš Kozak – 441–443), književnost ostalih piscev pa je razdeljena na podpoglavji Ekspresionizem in socialna poezija (*Expresszionizmus és szociális költészet*, 444–447) ter Pisatelji socialnega realizma (*A társadalmi realizmus írói*, 447–455). Kosovel je seveda predstavljen v prvem, poleg njega še Tone Seliškar, Mile Klopčič, Miran Jarc, Anton Vodnik in Edvard Kocbek. Kosovelu je namenjene dobre pol strani. Kratkemu življenjepisui sledi podatek o urejanju *Mladine*, izmed njegovih del so omenjeni *Umetnost in proletarec*, *Ekstaza smrti* in *Rdeči atom* (Csuka, 1963, str. 445). V bibliografiji najdemo samo eno slovensko literarnozgodovinsko delo, in sicer srbohrvaški prevod Janeževega pregleda slovenske književnosti (Janež, 1959).

Že tu bi omenil obširno antologijo *A szlovén irodalom keistükre* (Zrcalce slovenske književnosti, ki je izšla v veličastni zbirki »zrcalc« nacionalnih književnosti, uredil pa jo je Stanko Janež (1973). Te je tedaj največja madžarska založba Európa Könyvkiadó izdajala v letih 1965–1990 in k sodelovanju poleg najboljših prevajalcev iz danih jezikov pritegnila tudi odlične pesnike, ki so – pogosto s pomočjo filoloških prevodov – upesnjevali pesmi. Izbor za knjigo, ki obsega dela od ljudskega slovstva in Brižinskih spomenikov do generacije Daneta Zajca, Lojzeta Kovačiča in Dominika Smoleta, je naredil Stanko Janež, ki je napisal tudi literarnozgodovinske uvode k poglavjem in predstavil avtorje. Kosovel je uvrščen v poglavje o književnosti med svetovnima vojnama in omenjen že v uvodnem zapisu (Janež, 1973, str. 304), na poldrugi strani pa je obširneje predstavljen pred svojimi pesmimi (Janež, 1973, str. 377–378). Ta zapis o njem je obširnejši od zapisov v dosedanjih pregledih slovenske književnosti.

Omeniti moram samo še kratek, na internetu objavljen pregled slovenske književnosti, ki sva ga ob uvedbi bolonjskih študijskih programov na madžarskih univerzah v okviru pregledov slovanskih jezikov in zgodovin ter literarnih zgodovin *Szlov civilizáció* pripravila z Istvánom Lukácssem. Tudi tu je Kosovel uvrščen v poglavje o književnosti med svetovnima vojnama, in sicer kot prvi pisec po pregledu splošnih značilnosti obdobja. Ker je bil prostor močno omejen, mu je posvečenih samo 16 vrstic (1696 znakov). Med pesmimi so posebej omenjene *Balada*, *Ekstaza smrti*, *Tragedija na oceanu* in *Smeš kralja Dade* (Lukács in Pavičić, 2006).

Ob tem pregledu literarnozgodovinskih zapisov o slovenski književnosti se znova jasno pokaže, kako zelo v madžarskem jeziku manjka obširen in temeljit pregled razvoja slovenske književnosti.

3 Samostojni knjižni izdaji

Kosovelova poezija je v madžarščini izšla v dveh knjigah. Prvo, *Ősz a Karsztokon* (Kraška jesen – Kosovel, 1984), je ob osemdesetletnici pesnikovega rojstva izdala tedaj največja madžarska založba Európa Könyvkiadó, ki je v sodelovanju s Pomursko založbo skrbela za vzajemno prevajanje slovenske in madžarske književnosti. To sodelovanje se je začelo leta 1964 (v knjigi najdemo opozorilo, da je izšla ob dvajsetletnici sodelovanja založb) in segalo do konca osemdesetih let dvajsetega stoletja (Zágorec in Csuka, 2015, str. 110–112). Izbor pesmi in spremna beseda sta delo Jožeta Hradila, pesmi pa so prevedli Judit Pór, Dezső Tandori in Sándor Weöres, vsi trije zelo cenjeni pesniki in prevajalci. Večino izbranih pesmi najdemo v zbirki *Pesmi*, ki je izšla leto pred tem (Kosovel, 1983).

Za drugo knjigo z naslovom *Éles ütemek* (Ostri ritmi) in podnaslovom *Konstruktivista versek* (Konstruktivistične pesmi) je pripravil izbor in prevode diplomant ljubljanske slovenistike in primerjalne književnosti Zsolt Lukács (Kosovel, 2007a). Pesmi v zbirki so razdeljene na poglavja, poimenovana po Kosovelovih zbirkah, z letnico nastanka oziroma izida v oklepaju, in sicer *Arany csónak* (Zlati čoln, 1925), *Versek* (Pesmi, 1927), *Integrálok* (Integrali, 1967) in *Ikarusz álma* (*Ikarjev sen*, 2004a). Prvi poglavji obsegata le nekaj pesmi, zadnje je nekoliko obsežnejše, glavnina knjige pa pripada tretjemu poglavju, *Integralom*.

4 Antologije

Leta 1963 je v Budimpešti izšla antologija jugoslovanskih pesnikov, za katero je izbor naredil budimpeški Srb Sztoján D. Vujicsics. V njej najdemo pesmi z ozemlja tedanje Jugoslavije od ljudskih do sodobnih – med slovenskimi so najnovejši Matej Bor, Jože Udovič in Karel Destovnik - Kajuh. Izmed Kosovelovih pesmi so v antologiji *Ballada* (Balada) in *Falu a karszton* (Kraška vas) v prevodu Zoltána Jékelya in Imreja Molnárja (Vujicsics, 1963, str. 441–442). Pesmi v zbirki niso razdeljene na poglavja, Kosovelovi pa najdemo med pesmimi slovenskih avtorjev, ki se začnejo s predstavniki moderne in nadaljujejo z Pavlom Golio in Miranom Jarcem, Kosovelu pa sledita Božo Vodušek in Mile Klopčič.

V letih 1965–67 je v Novem Sadu v dveh knjigah izšla antologija sodobne jugoslovanske poezije *Napjaink éneke* (Pesem naših dni) v izboru Károlya Ácsa. Vanjo so uvrščene pesmi iz obdobja od zadnjih mesecev 1. svetovne vojne do slovenske neoavantgarde šestdesetih let minulega stoletja – zbirka se konča s pesmimi Francija Zagoričnika, Nika Grafenauerja, Braca Rotarja, Iztoka Geistra - Plamna in Vladimirja Gajška. Razporejene so v poglavja, ki so naslovljena po eni izmed njih. Kosovelove najdemo v poglavju *A halál ekstázisa* (Ekstaza smrti; Ács, 1965, str. 125–153), in sicer *Hallom a partról* (Čujem z obali), *Karsztvidéki falu* (Kraška vas), *A szél* (Veter), *Fa a fűvény fölött* (Drevo nad obal), *Anyám vár* (Mati čaka), *Az élet rövid* (Kratko je življenje), *Tél küszöben* (Večer pred zimo), *Diófa* (Oreh) in *A halál ekstázisa* (Ekstaza smrti; 127–138). Večino pesmi je prevedel Ferenc Fehér, o katerem več malo pozneje, zadnji dve avtor izbora, *Kratko je življenje* pa István Domonkos. Vsi trije so vojvodinski madžarski pesniki in prevajalci.

Sledilo je že omenjeno *Zrcalce slovenske književnosti*. Izmed Kosovelovih pesmi so tu *Ballada* (Balada), *Vers* (Pesem – Slavček med trnjem), *Karszti falu* (Kraška vas), *Fák a völgyben* (Drevesa v dolini), *Nocturno* (Nokturno), *Sejtelem* (Slutnja), *Gyászlepel elé* (Predsmrtnica), *Utaztam* (Vozil sem se), *Tavaszi zenéje* (Godba pomladi), *Vörös atom I.* (Rdeči atom I), *Új korszak* (Novi dobi), *Dada király nevetése* (Smeh kralja Dade), *A halál ekstázisa* (Ekstaza smrti), *Tragédia az óceánon* (Tragedija na oceanu /odlomek/) in *Ó, hiszzen nincs is ...* (O, saj ni smrti; Janež, 1973, str. 379–389). Večino pesmi je prevedel Vojvodinec Kálmán Dudás, izjemi sta *Balada*, ponatis prevoda Zoltána Jékelya iz že omenjene zbirke jugoslovanskih pesnikov, in *Ekstaza smrti*, ponatis prevoda Károlya Ácsa iz novosadske zbirke.

Leta 1978 je v Novem Sadu ob tridesetletnici prevajalskega dela Ferenc Fehérja izšla zbirka njegovih prevodov z naslovom *A madár árnyéka* (Senca ptice). Vsebuje prevode pesmi iz poezije v Jugoslaviji živelih pesnikov vseh narodov in narodnosti, torej iz srbsčine, hrvaščine, slovenščine, makedonščine, slovaščine, romunščine, albanščine, rusinščine in italijanščine. Pesmi so v njej razporejene kronološko glede na datum avtorjevega rojstva. Med slovenskimi pesniki v njej najdemo Simona Jenka, Simona Gregorčiča, Antona Aškerca, Otona Župančiča, Iga Grudna, Mirana Jarca, Toneta Seliškarja, Antona Vodnika, Srečka Kosovela, Mileta Klopčiča, Boža Voduška, Jožeta Udoviča, Mateja Bora, Karla Destovnika Kajuha, Iva Minattija, Janeza Menarta, Kajetana Koviča in Franceta Forstneriča. Z izjemo pesmi *Este a Vörös-szírt alatt* (Večer pod rdečo sipino) najdemo tu iste prevode kot v *Pesmi naših*

dni (Fehér, 1978, str. 103–108). Fehér se je kot pesnik pojavljal tudi v slovenskem prostoru – njegove pesmi je prevedel Venó Taufer (Fehér, 1981).

V letih 2007–2010 je v štirih knjigah izšla dvojezična antologija slovenske književnosti, ki jo je izdala budimpeška slavistika. Njen namen je študentom olajšati dostop do prevodov slovenskih literarnih del, raztresenih v številnih knjigah in revijah, objaviti prevode (odlomkov) ključnih del slovenske književnosti, ki še niso bila prevedena v madžarščino in olajšati študentom branje izvirnikov in jim omogočiti njihovo primerjanje s prevodi. Uredili smo jo Marija Bajzek, István Lukács in Mladen Pavičić. Kosovelove *pesmi* Fenyő (Bori), *Dalunk* (Naš spev), *Ének a megalázottakról* (Pesem ponižanih), *Konsztruktivizmus 5* (Kons 5), *Dada király nevetése* (Smeh kralja Dade) in *Halál* (Smrt) so izšle v 2. delu antologije (Lukács in Pavičić, 2008, str. 142–153), prevodi pa so vzeti iz zbirke *Ősz a Karsztokon*.

Svojevrstna antologija je tudi v samozaložbi elektronsko izdana knjiga Suzane Guoth *Gondolatok csobogása* oziroma *Žuborenje misli*. Upokojena gimnazijska profesorica ruskega in nemškega jezika, ki se je rodila leta 1943 v Sombotelu na Madžarskem, otroštvo preživela v Puconcih in se pri šestnajstih preselila na Madžarsko (Zakladnica spominov, 2025), je v njej zbrala svoje prevode slovenske poezije od Prešerna do Minattija in Krakarja v madžarščino, prevode madžarske poezije v slovenščino, prekmurščino in ruščino ter lastne pesmi v madžarščini in slovenščini. Kosovel je očitno njen najljubši slovenski pesnik, saj je prav njegovih pesmi v knjigi največ: *Ballada* (Balada), *Álmodozás* (Premišljevanje), *Ősz* (Jesen – Droben dež rosi), *Magányos mezőn* (V samotnem polju) in *A lejtőn álló kicsi házikó* (Hišica, ki je pod klancem; Guoth, 2023, str. 36–41).

5 Zgoščanka

Svojevrstna antologija sodobne slovenske poezije je tudi zgoščanka *Az éjszaka virágai* (Rože noči), ki vsebuje pesmi Srečka Kosovela, Daneta Zajca, Edvarda Kocbeka, Gregorja Strniše, Svetlane Makarovič in Tomaža Šalamuna, ki jih je prevedel Zsolt Lukács, v interpretaciji igralcev Tímea Vertig in Pétra Dóczyja ob spremljavi glasbe Kálmána Szennaija, dodana pa je knjižica s pesmimi v izvirniku in prevodu. Izmed Kosovelovih pesmi so tu *Mottó* (Moto), *Az én dalom* (Moja pesem), *Szemünket* (Naše oči), *Rímek* (Rime), *Gyötrelemek* (Muke), *Éles ütemek* (Ostri ritmi) in *Kons. 5*. V knjižici najdemo tudi spremno besedo izpod peresa Endreja Kukkorelyja, cenjenega pesnika, ki je leta 1992 prejel vileniški kristal (Lukács, 2009).

6 Revialne objave

Poglejmo za konec še revialne objave Kosovelove poezije.

Najstarejše prevode Kosovelove poezije v madžarščino mi je uspelo najti v novosadski reviji *Híd*, njihov avtor pa je Ferenc Fehér. Gre za pesmi *Fa a fűveny fölött* (Drevo nad obal), *A szél* (Veter) in *Tél küszöben* (Večer pred zimo). Najdemo jih tudi v že omenjeni novosadski antologiji *Napjaink éneke*, ki je izšla devet let pozneje (Ács, 1965, str. 130, 129, 134). Zanimivo je, da je v reviji Kosovelovo ime zapisano v skladu z madžarskim pravopisom, torej Szrecsko Koszovel (Kosovel, 1956).

Devet let pozneje je v tej reviji izšel blok *Háború előtt szövév lira* (Predvojna slovenska lirika). V njem najdemo pesmi Alojza Gradnika, Srečka Kosovela, Pavla Golie, Mileta Klopčiča, Boža Voduška, Iga Grudna, Mirana Jarca in Anton Vodnika. Izmed Kosovelovih pesmi so tu *Karsztvidéki falu* (Kraška vas I), *Az élet rövid* (Kratko je življenje), *Tél küszöben* (Večer pred zimo), *Diófa* (Oreh) in *A halál ekstázisa* (Ekstaza smrti), prva in tretja v prevodu Ferenc Fehérja, druga Istvána Domonkosa, ostali dve pa je prevedel Károly Ács (Kosovel, 1965a). Gre za izbor iz prevodov, objavljenih istega leta v antologiji *Napjaink éneke* (Ács, 1965, str. 125–153). Razlika med objavami prevodov *Večera pred zimo*: leta 1956 je nič zapisano z veliko, leta 1965 pa v reviji in antologiji z malo začetnico, torej *Semmi* in *semmi* (Kosovel, 1956, str. 605; Kosovel, 1965a, str. 760; Ács, 1965, str. 134). Tako je ta beseda zapisana tudi v antologiji. Preveril sem, kako je zapisana v treh slovenskih izdajah Kosovela, in v vseh našel veliko začetnico (Kosovel, 1927, str. 58; Kosovel, 1964, str. 297; Kosovel, 2013, str. 322).

Istega leta je tudi tedaj osnovana novosadska revija *Új Symposion* objavila nekaj pesmi iz te antologije, med njimi Kosovelovo *Ekstaza smrti* (*A halál ekstázisa*) v prevodu Károlya Ácsa (Kosovel, 1965b, str. 12).

Leta 1965 je izšel še en prevod Kosovelove pesmi, in sicer v sombotelski reviji *Életünk* (Naše življenje) *Sonce ima krono* z naslovom *A nap lángszín koronát bord* (Kosovel, 1965c). Kosovelovo ime je spet zapisano v skladu z madžarskim pravopisom, tokrat kot Szrecsko Koszovela. Zanimivo je prevajalčevo ime – Győző Ferencz. Tako je namreč ime cenjenemu sodobnemu pesniku, prevajalcu in literarnemu zgodovinarju, ki pa je bil v času izida tega prevoda star 11 let. Gre seveda za njegovega soimenjaka, leta 1937 rojenega novinarja in prevajalca (zlasti iz ruskega

jezika), ki je deloval v Zalaegerszegu – to mi je uspelo ugotoviti s pomočjo korespondence s pesnikom Győzőm Ferenczem in interneta.

Leta 1992 je szegedska revija *Tiszatáj* (Potisje) v rubriki *Most – Punte – Híd* objavila obširen slovenski blok, ki ga je pripravila Judit Reiman in je v letu po osamosvojitvi poleg leposlovja (Srečko Kosovel, Ivan Cankar, Slavko Grum, Edvard Kocbek, Lojze Kovačič, Drago Jančar, Dane Zajc, Milan Dekleva, Tomaž Šalamun, Aleš Debeljak, Fabjan Hafner, Alojz Ihan, Jani Virk, Milan Jesih, Milan Kleč) vseboval tudi odlomke iz Prunkove *Nove slovenske samozvesti*, *Slovenskega avtoportreta* Alenke Puhar in *Misli o slovenskem človeku* Antona Trstenjaka. V bloku najdemo Kosovelovi pesmi *Fekete falak* (Črni zidovi) in *Szaggatott ritmusok* (Ostri ritmi), pod prevod pa se je podpisal pesnik in prevajalec István Bella, ki je prevajal s pomočjo filoloških prevodov sestavljalke bloka. (Kosovel, 1992, str. 51–52).

Stoletnica Kosovelove smrti je prinesla tri revialne objave njegovih pesmi. Szegedska revija *Fosszília*, ki se posveča književnosti, umetnosti in filozofiji, je v prevodu Zsolta Lukácsa objavila pesmi iz *Ikarjevega sna* (Kosovel, 2004a), in sicer *KONS: M (Jácinta)* (*KONS: M /Jacinta/*), *Poéta élet* (Poetsko življenje), *Kons 4516* (*Kons št. 4516*), *Magányos út* (Pot po samoti), *Számadás* (Proračun), *Hé, zöld papagáj* (Hej, zeleni papagaj), *3 (Haldoklik a szlovén dal)* (3 /Slovenska pesem umira/) in *A szifiliszes kapitány* (Sifilitični kapetan; Kosovel, 2004b). Poleg Kosovela najdemo v številki še pesmi Primoža Čučnika v prevodu Rolanda Orcsika in zapis Slavója Žižka.

Književnosti, umetnosti in družbeni kritičnosti namenjena budimpeški revija *Ezredvég* (Konec tisočletja), ki izhaja od leta 1991, je istega leta objavila Kosovelove pesmi *Ballada* (Balada), *Új korszak* (*Kons: Novi dobi*), *Fülemile rebben* (Pesem – Slavček med trnjem), *Karszti falu* (Kraška vas), *Notturmo* (Nokturno) in *Dada király nevetése* (Smeh kralja Dade). Gre za ponovne objave starih prevodov – Jékelyev prevod *Balade* je natisnjen že v antologijah jugoslovanske lirike in *Zrcalcu*, ostali prevodi so delo Kálmána Dudása in so bili prav tako natisnjeni v *Zrcalcu* (Vujicsics, 1963, str. 441; Janež, 1973, str. 379, 385–386, 379–380, 380, 381, 386; Kosovel, 2004c). Zanimivo je, da sta v reviji spremenjena naslova dveh pesmi: *Pesem – Slavček med trnjem* je v antologiji naslovljen kot *Pesem (Vers)*, *Nokturno* pa je v *Zrcalcu* zapisan kot *Nocturno* (Janež, 1973, str. 379–380, 381–382).

Poeziji posvečena budimpeška revija *Parnasszus* je istega leta objavila blok *Mai szlovén költők – Lukács Zsolt fordításai*, ki vsebuje Kosovelove, Kocbekove in Šalamunove pesmi. V njem so Kosovelove pesmi *Rímek* (Ríme), *Az én dalom* (Moja pesem), *Kons. kons. kons.* (Kons. kons. kons.), *Heringek* (Slaniki) in *Halálos bódulat* (Smrtni opoj; Kosovel, 2004d).

Leto pozneje je revija *Zempléni Múzsá*, ki izhaja v Sárospataku, objavila Lukácsseve prevode pesmi Tomaža Šalamuna, Edvarda Kocbeka, Srečka Kosovela, Aleša Debeljaka in Daneta Zajca. Kosovelova pesem je tu samo ena, *Szemünkét* (Naše oči; Kosovel, 2005, str. 57).

Zsolt Lukács je svoje prevode Kosovela objavil še v reviji *Magyar Műhely*. Izbor je poimenoval *Integrálok* (Integrali) in napovedal izid zbirke *Éles ütemek*, ki bo vsebovala te in druge Kosovelove pesmi. V izboru najdemo *X. sz. ének* (Pesem št. X), *Kons: Tigris* (Kons Tiger je skočil na krotilca), *Kons: 4* (Kons: 4), *Ej, hej* (Ej, hej /Balkanska federacija/), *Zsandárok* (Žandarji), *Kons (Kimerült európai ember)* (Kons /Truden evropski človek/), *Ljubljana alszik* (Ljubljana spi), *Kons: Transzformátor* (Kons /Transformator/), *Arany cigaretták* (Zlate cigarete) in *Negatív totál* (Negativni total; Kosovel, 2007b).

Lendavčan Albert Halász je ob devetdesetletnici Kosovelove smrti prevedel pesmi *Maszkok könnyei* (Solze mask), *Ballada* (Balada) in *Kék paripák* (Modri konji) ter jih objavil v zalaegerszeški reviji *Pannon Tükör* (Kosovel, 2016).

Svoj prevod *Balade* je Halász leto pozneje objavil v dvojezični lendavski reviji *Lindua* poleg slovenskega izvirnika in svoje Kosovelu posvečene pesmi, ki je prav tako natisnjena v obeh jezikih pod naslovoma *Balada o pesmi – S. K. -u* in *Ballada a versről S. K.-nak* (Kosovel, 2017).

7 Zaključek

Srečko Kosovel je madžarskim bralcem dolgo ostal neznan, prvi pa so ga opazili vojvodinski Madžari, ki so pri posredovanju slovenske književnosti v madžarski jezik odigrali pomembno vlogo. V času intenzivnega sodelovanja madžarske in slovenske založbe je bilo v obe smeri prevedenih precej knjig, knjižni prevod Kosovela izpod peres odličnih pesnikov in prevajalcev pa je izšel ob osemdesetletnici pesnikovega rojstva. Družbenopolitične spremembe na prelomu zadnjih dveh desetletij

dvajsetega stoletja so na madžarsko založništvo slabo vplivale, kar se je poznalo tudi pri prevodih slovenske književnosti. Madžarsko založništvo je v novem tisočletju dobilo nov zalet, kar je vplivalo tudi na naraščajoče število prevodov slovenske književnosti. Kosovelove pesmi so bile v madžarskih revijah deležne največje pozornosti ob stoletnici pesnikovega rojstva, prevodi pa izhajajo tudi po njej. Kosovel je torej tudi za madžarske prevajalce, urednike in bralce pesnik, ki ostaja aktualen. Zanimivo bo videti, kaj nam bo prihodnje leto prinesla stoletnica njegove smrti.

V prispevku sem skušal predvsem narediti evidenco Kosovelove recepcije v madžarskem jeziku. Upam, da bom z njo spodbudil kolege, da se lotijo njenega nadaljnjega preučevanja. Zanimiva bi utegnili biti primerjava različnih prevodov njegovih pesmi, npr. Balade in Kraške vasi, ki sta prevedeni kar štirikrat.

Literatura

- Ács, K. (1965). *Napjaink éneke I.* Forum Könyvkiadó.
 COBISS – Kooperativni online bibliografski sistem in servisi.
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search/advanced?db=cobib> (dostop 5. 5. 2025)
- Csuka, Z. (1963). *A jugoszláv népek irodalmának története.* Gondolat Kiadó.
- Fehér, F. (1978). *A madár árnyéka.* Forum Könyvkiadó.
- Fehér, F. (1981). *Do pasu v zemlji.* Državna založba Slovenije.
- Guoth, S. (2023). *Gondolatok csobogása = Žuborenje misli.* <https://mek.oszk.hu/25200/25249/>.
- Janež, S. (1959). *Istorija slovenačke književnosti.* Veselin Masleša.
- Janež, S. (1973). *A szlovén irodalom kistükré.* Európa Könyvkiadó.
- Kosovel, S. (1927). *Pesmi.* Odbor za izdajo pesmi Srečka Kosovela.
- Kosovel, S. (1956). Versek. *Híd XX 1956, 8/9*, 604–605.
- Kosovel, S. (1964). *Zbrano delo. Prva knjiga. Pesmi.* Državna založba Slovenije.
- Kosovel, S. (1965a). Srečko Kosovel. *Híd XXIX 1965, 6*, 759–763.
- Kosovel, S. (1965b). A modern jugoszláv költők antológiája I. kötetéből. *Új Symposion I 1965, 5*, 12.
- Kosovel, S. (1965c). Szrecsko Koszovela. *Életünk III 1965, 2*, 49–50.
- Kosovel, S. (1983). *Pesmi.* Cankarjeva založba.
- Kosovel, S. (1984). *Ősz a Karsztokon.* Európa Könyvkiadó.
- Kosovel, S. (1992). Srečko Kosovel. *Tiszatáj XLVI 1992, 10*, 51–52.
- Kosovel, S. (2004a). *Ikarjev sen.* Mladinska knjiga.
- Kosovel, S. (2004b). Srečko Kosovel versei. *Fosszília V 2004, 1*, 47–51.
- Kosovel, S. (2004c). Versek. *Ezredvég XIV 2004, 10*, 61–63.
- Kosovel, S. (2004d). Srečko Kosovel. *Parnasszus X 2004, 4*, 135–137.
- Kosovel, S. (2005). Szemünket. *Zemlén Múzsá V 2005, 2 (18)*, 57.
- Kosovel, S. (2007a). *Éles ütemek.* Magyar Napló.
- Kosovel, S. (2007b). Integrálok. *Magyar Műhely XLVI 2007, 141/142*, 32–41.
- Kosovel, S. (2013). *Zbrane pesmi.* Študentska založba
- Kosovel, S. (2016). Srečko Kosovel. *Pannon Tükör XXI 2016, 2*, 32.
- Kosovel, S. (2017). Srečko Kosovel. *Lindua XI 2017, 19*, 57.
- Krek, G. (1891). A szlovén irodalom. V *Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képen. Karinthia és Krajna.* (str. 435–454). Budapest: A Magyar Királyi Államnyomda kiadása.

- Lukács, I. in Pavičić, M. (2006). *A szlovén irodalom története*.
<https://gpeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Szlavisztika/79Luk%E1cs/szloven-irodalom.htm>.
- Lukács, I. in Pavičić, M. (2008). *Szlovén irodalmi antológia II*. ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék.
- Lukács, Z. (2009). *Az éjszaka virágai = Rože noči*. R&D-Art Bt.
- Magyar Országos Közös Katalógus. <https://mokka.hu> (dostop 5. 5. 2025)
- Nemzeti Könyvtár Atfőgő Információs Rendszere. <https://nektar2.oszk.hu/> (dostop 5. 5. 2025)
- Novak, V. (1970). Življenje in delo Avgusta Pavla. *Razprave. Razred za filološke in literarne vede – Slovenska akademija znanosti in umetnosti VII 1970*, 293–341.
- Országos Idegennyelvű Könyvtár. <https://oik.oszk.hu/> (dostop 5. 5. 2025)
- Pável, Á. (1976). *A szlovén irodalom vázlatos áttekintése*. József Attila Tudományegyetem Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék.
- Pregelj, I. in Tomšič, F. (1938). *Slovstvena zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov*. Jugoslovanska knjigarna. Prijatelj, I. (1911). A szlovének irodalma. V G. Heinrich (ur.), *Egyetemes Irodalomtörténet. Negyedik kötet. Ural–Altajiak és Szlávok* (643–652). Franklin-Társulat.
- Tóth H., I. (1976). Pável Ágost. V *Pável Ágoston: A szlovén irodalom vázlatos áttekintése* (str. 54–62). Szeged: József Attila Tudományegyetem Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék.
- Vujicsics, S. (1963). *Jugoszláv költők antológiája*. Móra Ferenc Könyvkiadó.
- Zágorec Csuka, J. (2015). *A magyar–szlovén és a szlovén–magyar irodalmi kapcsolatok tükröződése a fordítási irodalomban*. Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület.
- Zakladnica spominov. *Suzana Guoth*. <https://zakladnिकासpominov-scnr.si/suzana-guoth/>.

